Tilsynsrapport

DSA Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet

Vår ref.:	*26/02016-6*
Saksbehandler.:	*Birk Aarseth Grindal*
Dato:	*19. oktober 2026*

Hendelsesbasert tilsyn med laserutstyr tilhørende Verket Lyd & Lys AS ved russearrangement på Kadettangen

1. Innledning

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjennomførte 30. mai 2026, i samarbeid med politiet, tilsyn med laserutstyr i åtte russebusser ved et russearrangement på Kadettangen i Sandvika.

Basert på informasjon DSA hadde mottatt om at det var rapportert om alvorlige øyeskader hos flere russ knyttet til laserbruk under russefeiringen, gjennomførte DSA en kontroll med russebussene. Tema for tilsynet var å undersøke laserbruk på russebusser.

Tilsynet ble gjennomført som et uanmeldt hendelsesbasert tilsyn på bakgrunn av den siste tids hendelser. DSA avdekket brudd på strålevernloven og strålevernforskriften. I samarbeid med politiet ble det, med hjemmel i strålevernloven § 19, beslaglagt flere lasere i de undersøkte russebussene.

Til stede fra DSA var:

Ingeborg Mork-Knutsen	avdelingsdirektør, tilsynsleder
Birk Aarseth Grindal	rådgiver

I tillegg var Erlend Frigaard, politioverbetjent fra Oslo Politidistrikt til stede etter anmodning fra DSA for å bistå med beslag etter strålevernloven § 19.

Etter samtale med Oslo Politidistrikt (Oslo PD) v/kriminalvakten lørdag formiddag ble DSA varslet om at Oslo PD var kjent med at arrangøren Kveik Prosjektbyrå AS ikke ville tillate bruk av laser på russearrangementet på Kadettangen, og at Kveik Prosjektbyrå AS selv skulle gjennomføre kontroll av laserutstyr på russebusser på russetreffet, 30. mai 2026.

DSA tok kontakt med Kveik Prosjektbyrå AS om ettermiddagen den 30. mai som orienterte om at det var observert laserutstyr installert på taket av en av russebussene på arrangementet. DSA varslet ved ankomst at vi ville gjennomføre et tilsyn med laserutstyr i russebusser ved arrangementet. I ettertid har DSA identifisert flere virksomheter som har leid ut laserutstyr som ble beslaglagt av Oslo PD under tilsynet. Virksomhetene vil bli fulgt opp særskilt for det laserutstyret de har leid ut. Denne tilsynsrapporten retter seg mot funn knyttet til laserutstyr som DSA og politiet har identifisert tilhørende Verket Lyd & Lys AS.

Tilsynet var hjemlet i strålevernloven § 18.

2. Aktuelt regelverk

- Lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven)
- Forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)

3. Bakgrunn, omfang og gjennomføring

DSA har fulgt nøye med på den siste tids hendelser der flere russ har fått alvorlige øyeskader, antageligvis i forbindelse med uforsvarlig laserbruk på og i russebusser flere steder i Norge. På bakgrunn av dette valgte DSA etter varsel om at lasere var montert i og på en av disse bussene å aksjonere mot flere russebusser under arrangementet på Kadettangen 30. mai 2026. DSA ble informert om at opptil 12 busser skulle delta på arrangementet på Kadettangen og valgte derfor å gjennomføre en kontroll ved dette arrangementet, i samarbeid med politiet.

DSA legger til at den siste tids hendelser har medført at situasjonsbildet har vært til dels uoversiktlig der flere personer har fått alvorlige og varige øyeskader, der årsaken trolig er uforsvarlig laserbruk forårsaket av lasere installert i og på russebusser.

Tilsynet ble varslet til arrangøren ved ankomst 16:30, 30. mai 2026. Under tilsynet ble det gjennomført kontroll av de åtte bussene på stedet. Tilsynet varte i overkant av en time, frem til 17:45.

4. Generelle inntrykk

DSA gjorde funn av lasere i og på flere russebusser som stod parkert på arrangementsområdet. Flere av disse laserne har blitt identifisert av DSA og politiet å tilhøre Verket Lyd & Lys AS. Følgende laserutstyr ble identifisert å tilhøre Verket Lyd & Lys AS:

- Totalt tre lasere merket som klasse 3B i følgende buss;
    - Reg.nr UA 26177 (Racer1)

Tre lasere ble tatt i beslag i en og samme buss. De beslaglagte laserne er av merke og modell; Laserworld EL-400RGB S, ADJ Stinger II Startec, og SuperLITE EX400RGB. Laserne ble funnet inne i kjøretøyet og var innrettet på en slik måte at strålefeltet kunne rettes mot personer som fritt oppholdte seg inne i bussen. Merkingen av to av laserne (ADJ Stinger II Startec og SuperLITE EX400RGB) var ikke i tråd med laserstandarden EN 60825-1.

Laserne var montert på en slik måte at eksponering av personer var uunngåelig, dersom noen oppholdt seg inne i en av bussene mens laserne var skrudd på.

5. Funn under tilsynet - avvik og anmerkninger

5.1. Definisjoner

- Avvik – manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.
- Anmerkninger – forhold som er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.
- Kommentar – benyttes for å forklare eller underbygge avvik eller anmerkninger.

5.2. Avvik

Avvik 1: Uforsvarlig strålebruk av laseranlegg i russebusser
Hjemmel: *Strålevernloven § 5*
Kommentarer: *Enhver tilvirkning, import, eksport, transport, overdragelse, besittelse, installasjon, bruk, håndtering og avfallsdisponering av strålekilder skal være forsvarlig, slik at det ikke oppstår risiko for dem som utøver virksomheten, andre personer eller miljøet. Under tilsynet ble det avdekket at Verket Lyd & Lys AS har leid ut laserutstyr merket med klasse 3B til en russebuss, der samtlige lasere har vært montert inne i bussen. Utleier av laserutstyret har et særlig ansvar for å påse at overdragelse og håndtering er forsvarlig og ikke kan medføre en uforsvarlig bruk av laserne.*

Avvik 2: *Laserne var ikke merket, klassifisert og produsert i samsvar med laserstandarden*
Hjemmel: *Strålevernforskriften § 35*
Kommentarer: *Produsent, importør, forhandler, eier og bruker skal påse at lasere er merket, klassifisert og produsert i samsvar med laserstandarden NEK EN 60825-1. Under tilsynet ble merkingen av to lasere vurdert til å ikke oppfylle laserstandarden. Merkingen var ufullstendig og manglet flere komponenter som skal påføres laserne for å oppfylle laserstandarden, i tillegg var merkingen for en laser påført i en annen farge enn det som samsvarer med laserstandarden og var ikke påført med korrekt laserkategori. Verket Lyd & Lys AS har som eier et særskilt ansvar for å påse at laserne er merket, klassifisert og produsert i samsvar med NEK EN 60825-1.*

Det ble ikke gitt anmerkninger under tilsynet.

6. Oppfølging etter tilsynet

DSA vil i oversendelsesbrevet til tilsynsrapporten varsle pålegg om retting av avvikene som er avdekket under tilsynet. Virksomheten vil bli bedt om å dokumentere hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre at laserutstyr klasse 3B og 4 ikke lenger leies ut, overdras, installeres eller på annen måte gjøres tilgjengelig for uforsvarlig bruk i eller på russebusser.

Avvikene lukkes først når DSA har mottatt og vurdert dokumentasjonen som viser at forholdene er rettet, og at virksomheten har etablert tilstrekkelige rutiner og forebyggende tiltak for å hindre gjentakelse.

7. Offentlighet i forvaltningen
Endelig tilsynsrapport vil bli lagt ut på DSAs hjemmeside, www.dsa.no, etter at etter at den er oversendt Verket Lyd & Lys AS og kommentarfristen har gått ut.

Vi kan ikke se at det er noen grunner til at deler av denne rapporten skal unntas offentligheten.

Med hilsen

Bård Olsen
seksjonssjef

Birk Aarseth Grindal
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.